

Vredništvo:
na Travniku št. 277. l. nadst. (eno
skrbni tudi za razpošiljanje lista).
Projemajo se za plačilo vsakor-
na oznanila tudi v neslovenskem
jeziku.
Plača se za vsako natisno vrsto
3 kr., če se oznanilo samo
enkrat natisne, če dvakrat, 8
kr., če trikrat, 10 kr. s. v. —
Povrh tega še vsak krat 30
kr. za štampelj.

DOMOVINA.

L I S T

posebno za primorsko-deželne, pa tudi sploh slovenske zadeve.

Izhaja vsak petek.

Naročnina s poštnino vred znaša
za celo leto 2 gold., za pol leta
1 gold.

Naročilna pisma in reklamacije
naj se pošiljajo vredništvu.

Posamni listi se prodajajo v
Gorici pri bukvarji g. Šoharji
na Travniku po 4 soldo.

BOŽJA SLUŽBA V GORICI.

(Spis. A. Žnidaršič).

Zarotim te, vrla „Domovina“, pri tvojih obljubah,
da sprejmeš ta spisek brez spremembe v svoj list!
Tudi tebi velja: „Hic Rhodus, hic saltus!“

Išral sem v poslednjem (15.) listu „Zg. Danica“
dopis iz Gorice, v katerem je rečeno: „S pridigami in
keršanskim naukom je Italjanom kaj postreženo; ne
tako Slovincem, posebno kar zadeva keršanski nauk,
kterega odrasli v celem mestu nikjer nimajo. V pre-
teklih časih je to drugače bilo. V farni cerkvi sv. Igna-
cija se je vsaj do leta 1832 pri popoldanski službi Božji
kršanski nauk še slovenski razkladal, in potem še lo-
so se je pofarlanil! — Bog daj po kršanskem pravilu tako,
da bo za vse prav!“

Toliko „Zg. Danica“; jaz pa hočem o tej za-
devi bolj obširno govoriti ter rano celo razkriti, da se
bodo videlo, kako smirnonevarna da je za Slovence v
Gorici.

S tim razodevanjem bodem morda komu nehoté
bolečino napravil; nič ne dé: rana se ne dá brez bole-
čin ozdraviti. Ako bi se zdravniki ustrašili bolnikovega
zdihovanja in vpitja, ter še ozdravljive rane zakrivali,
dokler bi neozdravljive postale, pregrešili bi se prav
močno zoper dolžnosti svojega poklica!

Zatorej lotimo se dela! Kajti čas ni več za to,
da bi samo zdihovali: Bog daj, Bog daj! Treba je tudi
tirjati svojo pravico.

V Gorici je (po šematizmu) kakih 13 tisoč in 6
sto prebivavcev. Razdeljeni so v 4 duhovnije (fare), 2
v mestu, 2 v predmestjih. Koliko je med njimi Sloven-
cev? ne vem prav natanko; to pa vem, da mi je že
marsikteri goriški Lah rekel: Dvo tretjini je Lahov,
edna tretjina pa Slovencev. Kdor je kaj stanovavce go-
riške opazoval, je gotovo spoznal, da jih je med ljud-
stvom nižega stanú veliko veliko slovensko krv. Res,
da lomijo laščino tudi Slovinci (pravijo namreč „la
mlekarica“, „šul potok“, itd.), pa to lomljenje nam ne
daje pravice, da bi njih kri zatajevali, ter jih narodnim
„desertirjem“ prištevali. Saj tudi Lahji znajo nekaj
malega slovenski lomiti, na pr. „zlomanega lonca“, „vi
ste bila“ [možu], itd.; ali so pa zavoljo tega Lahji že
Slovinci postali? — Če je pa med ljudstvom nižega
stanú, ki je pač številniši, kot viši stanovi, toliko Slo-
vencev, kdo bo spričal, da je med prebivavci v Gorici
menj kot tretjina slovenska?

Edna tretjina znese pa kakih 45 sto glav. Lepo
število!

In za teh 45 sto duš kako se skrbi v duhovnem
oziru?

Prav malo se skrbi po primeru števila. Zakaj ni-
kjer, v celem mestu nikjer nimajo Slovinci popolne

službe Božje. Samo zjutraj ob 6. uri je v mestnih fa-
rah slovenska pridiga (in slovensko petje!), v pred-
mestnih duhovnijah tudi ni nič boljše. Predragi Gori-
čanje! Ozrite se po vsi naši nadškofiji okoli, pa povejte
mi: Kje? v kateri duhovniji? v kateri fari je toliko sto
duš tako slabo oskrbljenih s kruhom Božje besede? —
Pač smem reči, da goriško mesto nam deželnom malo-
vreden zgled daja. Pregrenka resnica! Kdo bi jo še
dalje zamolčeval? —

Naj mi bo torej dovoljeno v tej duhovni zadevi
primerjati Gorico Kobaridu, ki mi je naj bliži!

V Gorici prebiva poleg 90 sto Lahov še kakih
45 sto Slovencev; v Kobaridu pa (in ta se razume, kar
je pod zvon) je le nekaj čez 22 sto duš.

V Gorici so v predmestnih farah 4 duhovni pa-
stirji, v dveh mestnih farah jih je celo 10 do 11 brez
dignitarjev (kanonikov); v Kobaridu sta pa le dva,
fajmošter in kaplan.

V Gorici najdejo duhovni pastirji veliko pomoči
pri samostanskih duhovnih; v Kobaridu pa jih ni.

V Gorici imajo duhovni pastirji do svojih bolni-
kov večidel kratke poti; v Kobaridu pa, ki je nar. loža
fara v naših gorah, imata več del svojih duhovnih ov-
čie v 4 podružnicah, ktere so po pol ure od farne
cerkve.

V Gorici imajo duhovni pastirji za šole posebno
pomočnike, katehete; v Kobaridu je pa kaplan za ka-
teheta celi trirazredni šoli.

In vendar se v kobaridski fari trikrat na dan
Gospodov lomi kruh Božje besede; toliko sto Sloven-
cem v Gorici pa le enkrat zjutraj.

Ako bi duhovna pastirja v Kobaridu samo pri prvi
sv. maši zjutraj pridigovala, in sicer eden edno nedeljo,
drugi drugo (kakor v veliki cerkvi); ob desetih pa in
popoldan *) skozi celo leto nič nauka ne imela, — kaj
bi storilo visokočestito škofijstvo? —

Numquid Vobis, RR. fratres, erit in hisco omnis-
sionibus indulgentia plenaria? Nolite errare! Verbum
est divinum, quod legitur in Evangelio dicente: „Doce-
te omnes (!) gentes.“ Omnes igitur gentes praecepit
Dominus docere, nec slovenica gente excepta. Et hoc
praeceptum stringit sub gravi. Unde ait Apost: „Si evan-
gelizavero, non est mihi gloria, necessitas enim mihi
incumbit; vae enim mihi est, si non evangelizavero!“
(I. Cor. 9, 16.)

Tedaj na noge! Znebite se starih navad! Otresite
človeški strah! Bodite srčni, na vojsko pripravni; saj
Gospod ni prinesel le „bonum pacis“, ampak tudi ogenj
z nebes. Vzdignite se, kakor Peter na binkoštni praz-

*) Pri sv. Ignaciji je ob nedeljskih kršanski nauk vsaj za otroke.

nik, pa recite: Slovenci v Gorici, morajo koj dobiti popolno službo Božjo v svojem jeziku! *Diotum — factum* *).

GOSPODARSKA SKUŠNJA

V naši ipavski dolini in tudi drugod se skoro vsako leto prigodi, da so gosenice zaledejo na repno setev; in ako nima obsejana njiva pridnega gospodarja, da gosenice za časa pokonča, kar čisto gosenice mla do repno vse obližejo, in kmetu veliko škodo storijo. Da bi se ta škoda odvrnila sem spisal te-le vrstice v poduk; posnel sem jih z lastno skušnjo. — Kmet, kedar guoj za repo napravlja, naj vsakrat, ko ga iz hlova kida, eno malo brinja sklesti in med guoj zmeša, in ko njivo obseje, je tudi dobro, da se tu pa tam po lahkih kaka vojica brinja potakne, če je mogoče z zrelini jagodi. Muham, ki jajčka za tiste škodljive gosenice zalogvajo, jo brinjev duh zoperu in ne letajo, kjer jim brinje diši; tako se gospodar z malimi stroški lahko škodo obvaruje.

Fr. Prčev.

DOPISI.

Tominskega 31. maja. — O Ko sem Vam onikrat pisal, nisem se nadjal, da mi „D.“ vse h kratu prinese, list moj in pa že tudi tisto pojasnilo, za katero mi je bilo nar več mar. Mislil sem namreč poprašati „D.“ nar popred zastran bolnišnic, kako in zakaj da so te stroške na občino zavalili; sumil sem, da so go di občinam — posebno nekterim našim gorjanskim — krivica. G. Podbrežan pa je neki že naprej vedel, kje nas čevelj tišči. Kar je v listu 20. razložil, je jasno ko ribje oko; samo še to naj bi nam bil povedal, v katerih mestih in bolnišnicah da so navadno naj več naših bolnikov ozdravlja. Tudi se mi je kamen od srca odvalil, ko sem bral v omenjenem pojasnilu popravok, da nima mo 40000, ampak samo 4000 (štiri tavežent) gold. bolnišničnih stroškov, kajti 40000! to bi bila vendar le preogromna številka. — Zdaj pa dovoli mi ljuba „D.“ še par vprašanj, pa brez zamer. Kaj je to: stroški za „deželni zakonik“? obresti od „pasivnih deželnih obligacij“? Kaj pomeni beseda „medčasni“ (dohodki ali stroški)? Kje so naši blazni ali zmotjeni? Čo ne bodo delali železnice čez Predel, ali zgubi naša dežela, tistih 13 tisoč gold., ki so potrosili za nje merjenje? Znesek od 500 gold., ki jih plačuje dežela kmetijski družbi, je to tisti denar, ki je za kmetijsko šolo namenjen?

* Leta 1862 (?) se je bil že vpejal z dovoljenjem pr. ordinariata v semenišni cerkvi krščanski nauk za odrasle v slovenskem jeziku, (blagoslov pa je bil po tukajšnji navadi latinski); toda udelo so je bile na nek zadržek in so vse zopet upustilo. Zadržek ta je bila nekaka kolizija s službo Božjo v farni cerkvi sv. Ignacija, h kateri spada semenišna kapela. Ta zadržek bi se dal prav lahko odpraviti, ako bi se nit slovenskega popoldanske nauka nazvala tam, kjer se je pred 25-30 leti po nepostavnem in nepravičnem utrgala. Bilo je namreč — kakor smo ališali pripovedovati — tako-le: Ker je enemu tedanjemu kooperatorju pri sv. Ignaciji furlanščina gledkeje tekla kot slovenščina, so menda s rajnim sajmoštom M. zastran prenarčbe brevi manu pomeni; sajmošter popraša za svet 2-3 pobožne laške farane, kateri mu — so vo da — brk pritrđijo, in — krščanski nauk je bil naslednje nedelje — furlanski! Ali je ordinariata kaj vedel o tem; ne vemo. Slovenski verni bi tedaj imeli pravico zdaj naravnost nazaj tirjati, kar so jim je takrat vzelo. Ali tega nečejo; naj velja pravica zastare; naj imajo laški farani svojo službo. B. kakor adaj, naj se pa tudi slovenskim vredi posebno popoldansko opravilo (t. j. krščanski nauk s prišnico za odrasle, slovensko litanijo in blagoslov, kakor je na kmetih in — v Trstu navada). — Večina slovenskih poslov ima navado hoditi k blagoslovu k č. n. nunam ob 3 1/2, urah. Ob listi uri bi se moral nauk začeti, nar boljše pri sv. Ignaciji, tako da bi bilo dvojno opravilo, popred slovensko, potle ob 4 1/2 sedaj navadno. Ako bi tako ne šlo bila bi naj pripravniša cerkev pri sv. Ivanu; kajti č. n. m. Uršulinaricam bi morda slovenski blagoslov ne bil po volji, s samim naukom slovenskim bi pa ljudem ne bilo ustreženo. Ura pa, ker poslom naj ugodnejša, bi morala biti skoz celo leto 3 1/2. — Gola rosnica je, da nobene reči nepokvarjeni slovenski ljudje tu v mestu tako se pogrešajo, kot slovenske službe Božje. —

Vr.

Ali smejo hoditi v mestno muzično šolo, (za katero je 625 gold. proučarjenih) tudi naši slovenski otroci s kmotov? To reči prosim, da bi se mi, kedar si bodi, nekoliko pojasnile. Nekaj tega ne razumem, nekaj pa me čeno radovednost zvedeti. Znabiti, da še na kaj nuletim, o čemur bom primoran za blagovoljno razlaganje prositi. *)

Na Vltovljah 1. junija. — No dvomim, da bo mnogim bravcom „Domovine“ po volji, ako jim tu kaj naznanim o letni svečanosti v tukajšnji romarski cerkvi pri Materi Božji. Navada je da so na tej naši vitovski gori vsako leto o vinkoških 4 dni zaporedoma posebno slovenska služba Božja opravljaja, namreč v saboto pred vinkošti, oba praznika in še vinkoštni torok. To je naš nar veči shod v letu. Naša cerkev spada pod črniško žuro; tiste dni pa pride tudi en duhovnik iz Sempasa sem gori in tako imajo verni vsak dan priložnost sv. spoved opraviti. Skoz 3 dni ste po 2 sv. maši, popoldno litanije in enkrat tudi križev pot. — Pa tudi za telesno potrebo so tu romarji lahko previdijo. To skrb je vzela na se naš pošteni ključar J. Marinčič sam. — Vabimo torej prisrčno na ta naš shod vse pobožne častivec D. Marijo, katerih se med slovenskim narodom gotovo ne manjka. — Bog daj le lepo vreme!

Organist vitovski.

Iz Črnič 2. junija. — Srčno so zahvalujemo goriškim dijakom za lepe knjige, ki so jih blagovoljno podarili naši novo ustanovljeni čitalnici. Priporočamo še za naprej našo društvo radodarnosti blago šolsko mladine goriške

M. V. & S.

V Ljubljani 3. junija. — Pri zadnjih mestnih volitvah so izvoljeni v mestno svetovalstvo iz 3. volilnega razreda: dr. E. Costa, V. C. Zupan; iz 2. v. razreda: dr. Schöppel, dr. Zupan, Dežman, F. Mahr, E. Terpin; iz 1. razreda: V. Seunig, dr. Zupančič, A. Mallitsch, dr. Pfefferer, dr. Recher.

Akoravno so se tukajšnji Nemci nadjali, da ne pri dr. Costa v mestno zbornico, so se vendar pri volitvi prepričali, da ni tako. Res, da je narodna stranka v drugem in prvem razredu padla; ali da se jej je izpodmaknilo stališče izpod nog, kakor graška „Tagespost“ pravi, to je neresnica. Naša domača stranka ni padla nečastno, ampak častno. Da bi pri vsem tem našinci ne bili preveč zaupanja v svojo moč imeli, bilo bi volitve prej ko ne drugačne. Kako se je na uni strani agitovale, to nam je dobro znano, in še zdaj vemo, kako bi nekteri „doctores“ radi našince ostrušili in v kozji rog vgnali. Toda takemu početju je treba še za časa v okom priti. Ljubljansko mesto je res zelo poplujčeno, ali da je ptuje, to ni misliti. Tudi v drugem razredu, ki je po Tagesposti „liberalen“ imenovan, ima naša stranka le blizo 30 glasov manj od nasprotne. V prvem razredu, imeli so ptujci po duhu in mislih samo 3, 4, do 10 glasov več. Da bi bili naši potovalci v Pariz in drugam-doma, zgodilo bi se bilo nekaj drugače.

Treba pa je preudariti za prihodnost, da bo izid volitev ugodnejši. Volitve pridejo vsako leto enkrat na vrsto in škoda, enkrat narodu učinjena, ne popravi se v treh letih. Agitovanje mora nekaj drugačno biti, čas za to naj primernejši pa je — celo leto. Naša kazinska stranka agituje na vse kriplje noč in dan leto za letom, in tako malo vspuha ima, da gorje; al vzdržuje se pa vendar-le. Če jej nek poseben „nimbus“ vzameš, pade njena mogočnost, in ž njo zadnja senca te stranke. Na to se mora delati, da nastane v Ljubljani

*) Na vsa ta vprašanja odgovori „Dom.“ prihodnjič.

Vr.

samostalen politički dnevnik, v katerem se prikazuje dokaz, da kazinski stranki njena nečimernost, njeno ulabo stališče. Na drugi strani treba bodo dokazati, da naši narodnjaci niso to, kar ona dokazovati boče. Tej stranki so Slovenci „siroveži“, „topel“ itd. itd. In kot tako jih razglašajo po širokem svetu. Nikoli ne pozabim kako je „Globus“, nemški časopis, o Slovenceh pisal: V Avstriji živijo neki Slovenci, nek sirov rod.... tako blizo začouja oni članek. To je strašno, kako nas Nemci poznajo! Gotovo bi več vedeli povedati o kakem rodu sred Afrike, ali Avstralije, ko o nas. Taki zmešnjavi moramo Slovenci tu in povsod nasproti stopiti, in pokazati, da je res naša narodnost izginila iz večine „omikancev“, kakor se sami imenovati blagovolijo, ne pa iz večine zdravih prebivalcev slovenske dežele. Tudi Nemci ne morejo reči, da so njih kmetje omikani, če ravno jim v šolah in uradnih po domače govoré, tudi Nemci poznajo besedo „Katzenmusik“ in „Fenster-einschlagen“. Če se kaj takega v Ljubljani tudi pripeti, ne more ne župan ne cesar za to, saj v Beču tudi ni to nenavadno. Mislim pa, da bi moralo to nektero gospode opominjati, da je nevarno večino prebivalcev prezirati. Da bi jaz kaj takega pohvalil, sramoval bi se do duše, in vendar sem od nog do glave Slovenec, in vse take demonstracije oestro grajam; ali grajo vredni so najprej oni, ki so takim rovarijam hoté ali nehoté prvi vzrok. — Za Hrvate so na vé, ali pridejo ali ne, *) ker so nova dela tam nastala. Programa ni gotovega. Pa to nič ne dá, saj Ljubljančanje so zmeraj pripravljeno!

DOMAČE VESTI.

a. Cerkvene.

Nj. ekse. prě. knez nadškof so in bodo lotos sakrament sv. birmé deliti: 4. junija v Mirpu, 5. v Repčah, 6. v Prvačini; 17. v Solkanu, 18. v Cepovanu, 23. v Šempasu, 24. v Črničah, 25. v Kamnjih, 26. v Križu, 27. v Ajdovščini.

— V nedeljo 2. t. m. so se končale pri sv. Ignaciji v Gorici šmarnice; obhajanih je bilo tisti dan o. 400 oseb.

— V Rim (k 18 stoletnici) sta se napotila v ponedeljek ponoči mestni fajmošter pri sv. Ignaciji, prě. g. Ivan Kumar in katehet tukajšne normalke g. Jož. Marušič. Po praznikih pojmeta iz Gorice kanonik in fajmošter-dekan, prě. g. Jož. Tunj in spiritual semeniščni, g. dr. K. Evg. Valussi. — Na dalje (iz Lah). častni kanonik, prě. g. Iv. Dottori, iz Ronk; g. Kar. Mighetti, vikar turjašk; g. Lenard Stagni, namestni vodja romarske cerkve na (otoku) Barbani, in g. Iv. Rodaro fajm. v Gradu (otoku).

b. Raznotere.

Iz Gorice. V torek (4. t. m.) zvečer smo videli sprehajati se po naših ulicah italijanske karabiniere (ki so blizo to, kar naši žendarmi). Spremili so bili namreč do tukajšnje postaje neké v Gradišče namenjene avstrijske) vjetnike iz padvanske jetnišnice, ktero je italijanska vlada še-le zdaj naši izročila, in so tu prenočili. Orožje so bili položili pri municipiji.

V Komnu napravljajo čitalnico.

Iz Kanala so nam piše, da je 5 t. m. popoldne toča, debela ko jajca, vse pobila. Okolica kanalska je vsa pokončana. *)

*) Kakor „Nov.“ naznanjajo, pride jih 250-300 v nedeljo popoldne v Ljubljano in pojdejo v ponedeljek jutraj v Postojno.

*) Drugo o priliki porabimo, samo imen ne moremo pričobiti. Vr.

DRŽAVNI ZBOR.

Prestolni govor.

(od 22. maja t. l. — Dalje in konec: gl. L. 22.)

Da se pa to uradniči, temu je bistven pogoj utrje-nje ustavnih postav od 20. oktobra 1860 in 26. februarja 1861 v tistih deželah, katerih poslanoj so zdaj tu zbrani. Za tega voljo je bilo neobhodno potrebno, da so ome-njene dežele svoje zastopnike brez pridržka v državni zbor poslale.

Kakor pa ni Mi nikdar prišlo na misel, posamnim kraljevinam in deželam njihove pravice krati (dobro), tako je tudi Moj namen, privoliti po dometvi z držav-nim zborom v vsako razširjenje avtonomije, ki se z njih željami vjema, in ki je mogoče dovoliti jim brez škode za celokupno državo. (Živo pritrdjevanje).

Z ozirom na porazumek, pogojen z zastopstvom ogerskim, kolikor se na skupne zadeve nanaša, predložijo se Vam pred vsim drugim na sklepanje nektero potrebne preuredbe Mojega patenta od 26. febr. 1861, med njimi postava zastran odgovornosti ministrov (živo pritrdjevanje) in ustavnim tirjatvam primeren popravek §. 13. (Živo zadovoljstvo).

Potem pridejo na vrsto še drugi načrti postav, so-sebno tisti, ki sem jih obečal v sklepu Svojem od 4. februarja deželnim zborom poslanim.

Sosebno pa bodo zahtevalo vso Vašo pazljivost in ustavno pomoč finančne zadeve.

Zastran tega, kar se je od poslednje sejne dobe naredilo ali zaukazalo, in to je bilo zavoljo pogubne vojske neogibno potrebno, dojde Vam mnogo predlogov.

Za potrebo tekočega leta je že tako preskrbljeno, da smemo mirni biti; ne bodo motile državnega zbora nikake tirjatve ali zadrege za sedanjost, torej bo imel le opraviti z reševanjem velikih in stalnih finančnih nalog, ktere se mu ponudijo valed pogodeb, ki se imajo z deželami Moje ogerske krone storiti. Pri tem bo treba sosebno gledati na to, da ne bodo imele ne te, ne o-gerske dežele vzroka, tožiti zarad neprimerjene obtežbe. (Dolgo naznanjanje zadovoljstva.)

Častita gospoda obeh zbornic državnega zbora! Vrzimo danas, ko hočemo ravno lotiti se dela miru in edinosti, zagrinjalo pozabljenja čez nedavno minulost, ki je državi globoke rane vsekla. Vzemimo si k arcu nauke, ki nam jih je zapustila, zajemajmo pa tudi iz nezlomljenega poguma moč in voljo, da damo carevini mir in blagostanje na znotraj, veljavo in mogočnost na zunaj. Porok tega Mi je zvestoba Mojih ljudstev, ktera se je tudi v dnevih naj večje sile potrdila. Skrivna mi-sel povračanja (maščevanje) naj ne vodi naših korakov; plemenitejšega zadovoljstva iščimo v tem, da si bomo prizadevali, z vsim kar storimo in naredimo, neugodnost in neprijateljstvo v spoštovanje in prijaznost spreobračati. (Živo pritrdjevanje). Po tem se bodo ljudstva avstrijske, naj si bodo ktereга koli rodú in govore naj jezik kateri koli, krog cesarske zastave zbirala, in veseliga srea bodo zaupala besedi Mojega preddeča, da Avstrija pod varstvom Vsegamogočnega obstoj imela in ovetela bodo do poznih časov.

Adresi kot odgovora državnih zbornic na Nj. ve-ličanstva prestolni govor ste se (danas 7. t. m.) more-biti že pretresli; pretekli ponedeljek 3. t. m. se je začela v obeh zbornicah debata. Očrtka adres sta pre-dolga, torej ju ne moremo v „Domovinino“ predale spravi-ti. Gledé porazumka z Ogrí, uklanja se mu niže zbor-nice adresa kot že dognani reči, kaže toroj Herbst-Kai-sersfeldov (dualističen) značaj in je po tem takem mi-nisterstvu ugodna. Kar se tiče finančnih zadov, Avstrijo skor nespodobno slači, da rane njene svetu odkriva. Pravega rešenja pa — so vo da — pričakuje od zna-ne baže liberalizma, ktereга prvi pogoj je staro leseno

kljuse, katero nemški liberalci že več let jezdarijo — „konkordat“! No, ta pot pa bo respica: Trobente izraelske tako strašno zabučijo, da ne bo več najti sledu zidov jeribuntskih. Bo pa vsaj enkrat mirt Povrh to vérske svobode, tirja adresa še vrhane mernike vsakoršnih družih političkih svoboduosti; manj pri srečju je avtonomija posamnih dežel in kraljevin in pa narodska enakopravnost — Pa saj se to že samo po sebi razumí! — *Gospojske zbornice adresa* je spodobnejša; vidi se ji, da ji dualizem ni kaj po volji, sprejmu ga umivši si roke, ker je reč že dognana. Svobode v zmislu adrese spodnje zbornice ne poudarja posebno. — *Splošna debata za ali zoper načrt adresni gledé na glavne ideje v njem zapopadeno je bila* (v zb. p.) dva dni; potle se je začelo *nadrobno pretresavanje vsacega odstavka posebej*. Mnogo govornikov je govorilo iz raznih vzrokov zoper a. (med njimi tudi kranjska poslanca dr. Toman in Světec); kakor se kaže pa zmorejo na zadnjó prijatli adrese, ktera se znabiti samo tu pa tam v nebitvenih rečeh kaj popravi. — V torek je ukazal prv. cesar povabiti državni zbor h kronanju; sklenjeno je, da pojde iz zbornice posl. predsednik kot poslanec zborničin v Budo, ter da se mu pridruži, kdor bo hotel. — Tisti dan je tudi minister *Baust v proo spregovoril* v zbornici posl. in razodeval svoje misli o notranji politiki. Med drugim pravi, da Slovanom ni neprijatelj, kakor se misli, toda le v zboru državnem si morajo pridobiti, kar hočejo imeti.

POLITIŠKI OGLEĐ.

Kronanje v Budi bo v saboto 8. t. m. Zastran posta, ki je tisti dan, je že dobil ogerski primas (nadškof ostrogonski) prizanesek iz Rima. S Hrvaškega, da si ravno je zbor razpuščen, pride vendar morda nekaj deputacij in velikašev iz tacihi mest in krajev, kjer nekteri ljudje želijo, da bi bilo vse, kakor pred l. 1848. Tudi mesto *Reka* je izvolilo v ta namen svoje poslance. Na Reki so se zavoljo ogersko-hrovaškega razpora čudne reči godile. Do l. 1848 namreč je Reka bila neposrednje pod ogersko krono, t. j. se je štela k Ogerskemu, da si ravno je deleč od Ogerskega in se Hrovaškega drži. L. 1848, ko so bili zgrabili Hrvatje za orožje zoper madžjarstvo, bila je njih prva skrb, združiti Reko s svojo hrovaško deželo. Tako je ostalo do letos. — 23. maja t. l. pa pride nek *Eduard pl. Cseh* (-Čeh) kot kraljevi ogerski komisar tje in prevzame vlado. V sled tega nastanejo strašne zmešnjave v mestu in vsej okolici, kar je je bilo nekđaj pod Og., kajti hrovaška stranka ni hotela o Čehovem gospostvu nič vedeti, predrzna madžjaronska (prav za prav italijanska) pa ji je hudo nagajala. Skoz več dni je bilo nekako brezvladje. Konec je zdaj ta, da je Reka — ogerska. Vzrok pa, da se Hrovalje in Ogrji zavoljo Reke, že od l. 1861 prepirajo je — *morja*. Morjo je bogata nevesta, katero vsak državnik ali politikar rad snubi. Priprave za kronanje so velikanske; svečanost bo krasna in sijajna ali pravega veselja ni, — kajti dualizem, ki se s kronanjem zapečati, imajo vso stranke takraj Litave za oslabljenje Avstrije ali za potrebno zlo in do prave, vsestranske povoljne poravnave je, žali Bog, še dolga pot. Tudi Nj. veličanstvu samemu mora biti milo pri srečju, razum družih vzrokov tudi zato, ker ravno zdaj žalostne novice iz *Mehika* dohajajo. Gotovo je, da se jo mesto *Kvbertaro*, v katerem se je cesar Maksimilijan zadnjič branil, 15. maja t. l. podalo; cesar z dvema generaloma je vjetnik; — bati se je pa tudi, da ga dá ali da ga je dal *Juarez* — ustreliti. Bog varuj, če se to potrdi, bo se moralo kronanje odložiti. Tako in tako pa nesreča mehikanska budo-peštanske s lovesností neprijetno moti. — *Zunaj Avstrije* nosi zdaj zvonec *potovanje kraljev in cesarjev v Pariz* k razstavi. 4 t. m. je došel

ruski car Aleksander z 2 sinoma; popred sta že bila tam kralj belgijski in kraljevič pruski; *kralj* pruski sam se ravno tudi na pot napravlja. Tudi naš cesar ima tu po kronanju tje; tako tudi kralj italijanski in celo — turški sultan, kateri pojde tudi v London. Kedar so take visoke osebe vzdignejo, mora tu kaj več pomeniti, kot navaden sprehod. —

G. J. *Božič*, lastn. in odg. vredn. „Slovenca“ razglasa po ljublj. „oglasniku“ tole:

„V časniku „Slovenec“ št. 12 t. l. prišel je na svitlo sestavek z napisom # (G. Zavašnik — dvakrat Juri!) Zoper ta sestavek je gosp. Juri Savaschnig tožil zavolj žaljenja časti.

Jaz (podpisani) spoznavam se s tem, da sem omenjeni sestavek v ta časnik sprejel, krivega pregreška zaradi žaljenja časti g. Jurja Savaschniga, in da se anam. postavno kazni, prosim ga očitno odpuščenja s tem, da ne obžalujem samo, da sem zasebni značaj g. Jurja Savaschniga napadel, ampak da tudi priznavam, da je delovanje njegovo kot škofjskega šolskega nadzornika, ki je v omenjenem sestavku zlovoljno obrnjeno, za deželo in narod slovenski koristno in zelo hasnovito.

V Celovcu 23. maja 1867.

Umri so v Gorici

od 29. maja — 3. junija t. l.

20,5 Ernest Seppenhoffer, 20 l., trgovec, za sušico v grlu; 30. Franc Fornazarič, 34 l., mizar, za tuberkulami; Anton Kračevc, 78 l., cukrarničar, za prsno vodenico; 1,0. Tonšič Marija, 2. l., n. dninjsa otrok za božastjo; Kalot Franc, 3 l., delavca otrok, za boleznijo v grlu; Iv. Sila, 9. d., n. mizarja otrok, za božastjo; 3,0 Čebelj Alojza, 28 l., n. pisarja žena, za materničnim rakom; Cecilija Komel, 22 l., krčmarja žena, za tuberkulami.

Borsni kurs na Dunaji 6 junija: Metaliques 60:30; narodno posojilo 70: 10; London 125:50; adžjo srebra 123:25; cekini 5:91.

Loterijske številke zadnjic vzdigjene: V Gradcu 5 t. m: 31, 14, 3, 61, 5. — Prihodnje vzdigavanje: V Trstu 13. in 26. junija; v Gradcu in na Dunaji 19. jun. in 3. julija t. l.

Rastlinski obliž (flašter).

iznašel ga F. Tokén,

dobér za rane, ulesa (ture) in ozeblina.

Ta flašter ima med vsemi enakimi nar. veči zdravilno moč in je vreden, da se šteje za prvega med domačimi zdravili; nobena liša bi ne smela biti brez njega. — Poskušnje, ki so se delale s tim obližem po bolnišnicah, so pokazale, da se dajo z njim v kratkem času za dobro in brez škodljivih nasledkov ozdraviti ne le vsakoršne rane, temuč tudi občasna ulesa (kronični tari), če jih kdo že tudi 10 do 15 let ima. — Ravno tako se je izkazala posebna moč tega obliža tudi pri nar. hujših ozeblinah. Turi, kakorani koli, smoljka (žlezni otók) in tako imenovani črv ne potrebujejo, če se ta flašter rabi, kot malo dni, da dozore in da človek ozdravi. — Glavna zaloga za naše kraje je v gosp. *Ludovik Kärnerjevi* lekarnici (apoteki) v Gorici na *Travniku*. — En veči kos velja 50 soldov, en manjši 25 soldov.

Listnica vrednotva. G. B. v K. spisa o Kr. presli. Predolg je in mnogo nevažnega in že znahega obsega. Nektere reči pa utegnemo o prihiti porabi; če dovolite, da samo to posnamemo, kar se nam bo zdelo zanimivejšo. — G. X v tom. hr. V ta list nismo mogli Vašega dopisa vzeti, ker nam prostora zmanjkuje. Sicer pa „od besede do besede“ ga ne moremo dati natianiti, in to z ozirom na zapopadek in na obliko. Ako Vam ni ljubo, da ga okrajšamo, prosimo, oglasite se naj dälje do prihodnjega torka. — Kar nam obetate razstran „prijatelov“, D. to sporočite; marsikaj že vemo. — G. T. Tr. ta: Za ta list prepotno došlo; prihodnjid prav radi prihodimo.